

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/478
KARAR NO : 2021/470
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Davacının usta ö retici olarak 1990 yılından 2020 yılına kadar davalı idare nezdinde fiilen çalıştığı günler karılı ödemediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın ADL YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.B.
Vekili : Av. .E. Av. Ç.D.E.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. Ö.M.Z.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlık bünyesindeki Trabzon Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde 1990-2020 tarihleri arasında mevsimlik işçi statüsünde usta öğretici olarak çalıştığını, tatil dönemlerinde usta öğreticilerin sigortaları ödemediğinden dolayı arızadan sigorta primini ödeyerek emekli olduğunu, SGK'dan emekli olmasına rağmen fiilen çalışmış olduğu günler için kıdem tazminatını alamadığını belirterek, fazlasıyla ilkin hakları saklı kalmak kaydı ile 3.000 TL kıdem tazminatının emekli olduğu tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiz ile birlikte davalı taraftan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK ALK NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Trabzon 4. Mahkemesi, E.2020/691, K.2021/114 sayılı dosyasında 02/03/2021 tarihinde, "HMK 114/1-b ve HMK 115/2 maddeleri uyarınca davanın usulden reddine" hükmetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

"...somut olaya bakıldığında davacının ders ücret karılı kadrosuz usta öğretici olarak Valilik onayı ile davalı Bakanlık bünyesindeki Trabzon Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde görevlendirildiği, ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89. maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ücretler üzerinden ödendiği, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, aralarındaki ilkin statü hukukuna tabi olduğu anlaşıldığına göre; davacının 506 sayılı Kanun gereğince sosyal güvenlik hukuku açısından Sosyal Sigortalar Kurumuna primlerinin yatırılmış olmasının iş sözleşmesi ile çalıştığı anlamına gelmeyeceği de dikkate alınarak, taraflar arasındaki uyu mazlık çözümünün iş mahkemesinin görev alanına girmediği..."

3. Davacı vekili, benzer taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. dari Yargıda

4. Trabzon dare Mahkemesi, E.2021/514 sayılı dosyada 03/06/2021 tarihinde, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 09/07/2021 tarihli ve E.2021/514 no'lu üst yazı ile Mahkememize müracaat etmi tir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir:

“5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kollan bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde. Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözle mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu olu turan " Sözle mesi. Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir. 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun "Görev" ba lıklı 5. maddesinde; "(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler. 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları. 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşle meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına.

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara.

c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar." denilmi tir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının Trabzon Halk E itim Müdürlü ü'nde usta ö retici olarak 1990-2020 tarihlerinde çalı tı tı, çalı tı tı dönemlere ili kin olarak tarafına kıdem tazminatı alaca tı ödenmesini istedi i, davacıyla idare arasındaki ili kinin bir i ili kisi oldu u, talep edilen ücret ve hakların Kanunu'ndan kaynaklanan haklar oldu u anla lılmakta olup, yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (i mahkemelerinin) görevli oldu u sonucuna varılmaktadır."

III. LG L HUKUK

5. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *“Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar...”* denilmi , aynı Kanun'un *“Uyu mazlıkların Çözüm Yeri”* Ba lıklı 134. maddesinde, *“Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür”* hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tir. 5510 sayılı Kanun'un 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde *“Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür”* denilmi tir.

6. Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1.maddesinde, Kanun'un amacının, i verenler ile bir i sözleşme dayananarak çalıştırılan i çilerin çalışmaları ve çalışmaları ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiştir; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan “ Sözleşme, Türleri ve Feshi” hususuna Kanun'un 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un de i iki maddelerinde yer verilmiştir.

7. Diğer taraftan; 5521 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi ise şu şekildedir:

“ Kanununa göre içi sayılan kişilerle (o kanunun de i tirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen i lerde çalışmaları hariç) i veren veya i veren vekilleri arasında i akdinden veya i Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyu mazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde i mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

B) İçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyu mazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla i mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla i mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği i mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

8. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başkanlıkta bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyu mazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

9. Raportör-Hâkim Engin SELMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başkan Savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü anlaşıldı:

10. Dava, davacının 1990-2020 yılları arasında usta öğretici sıfatıyla davalı idare nezdinde fiilen çalıştığı günler karışık olarak ödenmediğinden dolayı kıdem tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

11. Dosya kapsamı ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davacı ile idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatının Kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyu mazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

12. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Trabzon dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Trabzon 4. Mahkemesinin, 02/03/2021 tarihli ve E.2020/691, K.2021/114 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Trabzon dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Trabzon 4. Mahkemesinin, 02/03/2021 tarihli ve E.2020/691, K.2021/114 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN